

2004

TÜRKİYE İNSAN HAKLARI İHLALLERİ BİLANÇOSU

I. YAŞAM HAKKI		
I.1. Yargısız İnfaz		
"Dur İhtarı"na Uymama, Silah Kullanma Yetkisinin İhlali, Yargısız İnfaz sonucu ve Köy Korucuları Tarafından Öldürülen ve Yaralananlar	42 ölü	36 yaralı
I.2. Cezaevlerinde Ölüm		
İntihar	11 kişi	1 yaralı
Kendini Yakma	6 kişi	1 yaralı
Ölüm Orucu Sonucu Ölüm	1 kişi	-
Mahkumlar Tarafından Öldürülen / Yaralanan	5 kişi	9 yaralı
Tedavi Edilmedikleri İçin Hayatını Kaybeden	9 kişi	
<i>Toplam</i>	32 ölü	11 yaralı
I.3. Gözaltında Ölüm	5 kişi (Refik Bilgin, Kenan Gün, Ramazan İsmailoğlu, Ömer Şişman ve Mahmut Sevaşı)	1 yaralı
I.4. Faili Meçhul Saldırı	47 ölü	76 yaralı
I.5. Kuşku Ölüm	14 kişi	-
I.6. Silahlı Çatışmalar	240 ölü	104 yaralı
I.7. Yasadışı Örgüt Cinayetleri, Yaralanmalar	14 ölü	53 yaralı
I.8. Resmi Hata ve İhmal	27 ölü	10 yaralı
Polis ve asker intiharları	18 ölü	3 yaralı
I.11. Saldırıya Uğrayanlar		
Saldırıya Uğrayan Öğrenciler	2 ölü	36 yaralı
Saldırıya Uğrayan Gazeteciler	-	22 yaralı
Saldırıya Uğrayan Siyasal Parti Üye / Yöneticileri	22 ölü	377 yaralı
Saldırıya Uğrayan Öğretmenler	2 ölü	13 yaralı
Saldırıya Uğrayan Sendikacılar	-	9 yaralı
Yerel Yöneticiler	1 ölü	10 yaralı
Diğer	1 ölü	68 yaralı
<i>Toplam</i>	28 ölü	535 yaralı
I.12. Mayın ve sahipsiz bomba patlaması sonucu ölüm ve yaralanmalar	59 ölü	139 yaralı
Yaşamını yitiren sığınmacı ve göçmenler	37 ölü	52 yaralı
I.13. Kadınlara ve Çocuklara Yönelik Şiddet		
I.13.1. Aile İçi Şiddet	82 ölü	50 yaralı
I.13.2. Kadına Yönelik Şiddet ve Tecavüz	57 ölü	50 yaralı / 40 taciz ve tecavüz

I.13.3. Namus Cinayetleri	43 ölü	3 yaralı
I.13.4 Çocuğa Yönelik Şiddet ve Tecavüz	42 ölü	52 yaralı / 107 taciz ve tecavüz
I.13.5. Kadın ve Çocuk İntiharları	97 kişi	-
İntihara Teşebbüs edenler	49 kişi	-
I.14. İşkence, Kötü Muamele, Onur kırıcı ve Küçük Düşürücü Davranış ve Cezalandırma		
I.14.1. Gözaltında İşkence ve Kötü Muamele	526 kişi	
I.14.2. Resmi Gözaltı Yerleri Dışında İşkence ve Kötü Muamele	249 kişi	
I.14.3. Köy Korucuları Tarafından Yapılan İşkence ve Kötü Muamele	11 kişi	
I.14.4. Cezaevlerinde İşkence ve Kötü Muamele	57 kişi	
Toplam	843 kişi	
Okulda Şiddet	24 öğrenci	
Toplumsal Gösterilerde Yaralananlar	213 kişi	
Kaçırma, Tehdit ve Ajanlık Teklifi	197 kişi	
II. KİŞİ ÖZGÜRLÜĞÜ ve GÜVENLİĞİ		
II.2. Gözaltına alınanlar	6391 kişi	
Gözaltına alınan sığınmacı ve göçmenler	3320 kişi	
Toplam	9711 kişi	
II.3. Tutuklananlar	774 kişi	
IV. İFADE ÖZGÜRLÜĞÜ		
IV.1. Yasaklanan Yayın ve Etkinlikler		
Yasaklama	31 (7 tiyatro oyunu, 2 konser, 5 afiş, 4 etkinlik, 2 şölen, 2 film, 2 müzik albümü, 3 stand, 1 kampanya, 1 resim sergisi, 1 TV programı, 1 resim, öykü, şiir yarışması)	
Toplatılan ve Yasaklanan Kitaplar	4	
Toplatılan ve Yasaklanan Dergiler	4 (Toplam 12 sayı)	
Toplatılan ve Yasaklanan Gazeteler	1 (Toplam 1 sayı)	
Toplam	9 (4 kitap, 4 dergi ve 1 gazete. Muzaffer İlhan Erdost'un 1 kitabı, İsmail Beşikçi'nin ise 8 kitabı üzerindeki toplatma kararı kalktı, Beşikçi'nin 15 kitabı üzerindeki yasak devam ediyor)	
Kapatılan Gazete ve Dergi	5 (2 gazete ve 1 dergi toplam 23 gün, 2 dergi ise sürekli olarak kapatıldı)	
IV.2. Baskına uğrayan gazete ve yayın organları	20 (4 dernek, 5 gazete bürosu, 6 dergi bürosu, 2 kültür merkezi, 1 haber ajansı, 1 dağıtım şirketi ve 1 yayıncılık şirketi)	
IV.3. RTÜK Uygulamaları		
IV.3.1. Yayın Durdurma Cezası verilen Televizyon ve Radyolar	12 (5 TV ve 7 radyonun toplam 304 gün yayını durduruldu)	

IV.3.2. Program Durdurma Cezası verilen Televizyon ve Radyolar	24 (21 TV ve 3 radyonun toplam 71 programı durduruldu)
IV.3.3. Uyarı verilenler	Ocak-Haziran döneminde 79 TV ve 91 Radyo toplam 246 kez, Temmuz-Eylül döneminde 33 TV ve 19 radyo toplam 138 kez ve Ekim-Aralık döneminde 34 TV ve 5 Radyo toplam 124 kez uyarıldı.
IV.3.4. Savunması İstenen Televizyon ve Radyolar	Ocak-Haziran döneminde 25 TV ve 6 radyonun, Temmuz-Eylül döneminde 22 TV ve 6 radyonun ve Ekim-Aralık döneminde 13 TV ve 4 radyonun savunması istendi.
IV.4.Düşüncelerini İfade Edenlere Karşı Açılan Soruşturmalar	76 (Toplam 2488 kişi hakkında)
IV.5.Düşüncelerini İfade Edenlere Karşı 2004 Yılında Açılan Davalar	Açılan 78 davada 467 kişi hakkında toplam 1557 yıl 2 ay hapis ve 350 milyar TL para cezası istendi
TCK 159. Madde	7 (Toplam 12 kişi)
TCK 168. Madde	1 (Toplam 6 kişi)
TCK 169. Madde	6 (Toplam 28 kişi)
TCK 312. Madde	20 (Toplam 210 kişi)
T.M.K 7/2	14 (Toplam 75 kişi)
2911 sayılı yasa	4 (Toplam 73 kişi)
Diğer	26 (Toplam 63 kişi)
2004 Yılında Sonuçlanan Davalar	Sonuçlanan 72 davada 104 kişi beraat etti. 4 dava düştü. 693 kişi toplam 30 yıl 9 ay hapis ve 784 milyar 757 milyon 402 bin TL para cezasına çarptırıldı. Toplam 1 yıl 6 ay hapis cezası ertelendi. Toplam 1 yıl 9 ay 15 gün hapis cezası 4 milyar 924 milyon 150 bin TL para cezasına çevrildi.
VI. TOPLANTI ve GÖSTERİ ÖZGÜRLÜĞÜ	
VI.2. Güvenlik Güçleri tarafından Müdahale edilen Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri	124 (basın açıklaması, gösteri, yürüyüş, oturma eylemi, miting, vb.)
VI.3. İzin verilmeyen etkinlikler	8 (basın açıklaması, miting vb.)
Açılan ve Sonuçlanan Soruşturmalar	36 (1181 kişi hakkında toplam 25 soruşturma açıldı. 11 soruşturma sonucunda 146 Eğitim-Sen üyesi, 12 KESK üyesi, 7 doktor ve 52 siyasi parti ve dernek üyesi, maaş kesme, kademe durdurma, kınama, uyarı ve para cezasına çarptırıldı)
2004 Yılında Açılan Davalar	27 (1195 kişi hakkında toplam 3573 yıl hapis cezası istendi)
2004 Yılında Sonuçlanan Davalar	Sonuçlanan 25 davada 135 kişi beraat etti. 134 kişi toplam 159 yıl 8 ay 2 gün hapis ve 8 milyar 840 milyon TL para cezasına

	çarpıtıldı. (42 kişiye verilen toplam 34 yıl 7 ay hapis ve 821 milyon 240 bin TL para cezası ertelendi. 14 kişiye verilen toplam 8 yıl 9 ay hapis cezası ise 28 milyar 101 milyon 920 bin TL para cezasına çevrildi)
VII. ÖRGÜTLENME ÖZGÜRLÜĞÜ	
VII.1. Baskın Yapılan Kuruluşlar	15 (İzmir Gençlik Derneği, DEHAP Sincan, Sultanbeyli ve Karayazı ilçe örgütleri, İstanbul Gençlik Derneği, Uluslar arası İnsani Yardım Vakfı, Ovacıklılar Dayanışma Derneği, Halkevleri Okmeydanı ve İstanbul şubeleri, GÖÇ-DER Diyarbakır Şubesi, Dicle Üniversitesi Gençlik Derneği ve Kırkpınar Yardımlaşma Derneği, Botan Kültür ve Sanat Kooperatifi, Temel Haklar ve Özgürlükler Derneği Elazığ Şubesi, Mersin Temel Haklar ve Özgürlükler Derneği, Mersin Tutuklu Aileleri ile Yardımlaşma Derneği)
VII.2. Açılan Soruşturmalar	8 (Toplam 41 kişi hakkında)
VII.3. Açılan Davalar	5 (Toplam 18 kişi hakkında)
VII.4. Kapatılma Davası Açılan Siyasal Partiler ve Örgütler	23 (TUHAD-DER Muş Şubesi, Temel Haklar ve Özgürlükler Derneği, Tutuklu ve Hükümlü Aileleri Dayanışma Derneği, Dicle Üniversitesi Öğrenci Derneği Siirt şubesi, Milli Gençlik Vakfı, Şefkat Derneği'ne ait Konya Kadın Sığınma Evi ve bir seçim bürosu "sürekli" olarak, Diyarbakır Tüketici Hakları Derneği Lokali ise 7 gün süre ile kapatıldı. Eğitim-Sen, ÇHD Diyarbakır şubesi, TKP ve DEHAP hakkındaki kapatma davaları devam ediyor. HAK-PAR hakkında inceleme başlatıldı. TİHV ve Mersin THÖD hakkında açılan davalar beraatla sonuçlandı. İnsan Hakları Gündemi Derneği, Türkiye Sosyalist İşçi Partisi, Adalet Partisi, Türkiye Adalet Partisi, Büyük Adalet Partisi, Türkiye Özürlüsüyle Mutludur Partisi, Devrimci Sosyalist İşçi Partisi ve Anayol Partisi hakkında açılan kapatma davaları reddedildi)
VIII. EKONOMİK ve SOSYAL HAKLAR	
VIII.2. Siyasi ve Ekonomik Nedenlerle İşten Çıkarılanlar	13.931 kişi
VIII.3. Çalışma Koşulları	
Sürgün Edilenler	580 kişi
VIII.4. İş sağlığı-İş güvenliği	

İş Kazalarında Ölenler	181 kişi
İş Kazalarında Yaralananlar	771 kişi

Bu bilançoda yer alan bilgiler,
İHD şubelerine yapılan bireysel başvurular,
İHD şubelerinin oluşturduğu İnsan Hakları İnceleme ve Araştırma Komisyonlarının raporları,
yerel ve ulusal basın ve yayın organlarında yer alan haberlerden derlenerek,
İHD Genel Merkezi Dokümantasyon Birimi tarafından hazırlanmıştır.